

3. REZULTATI

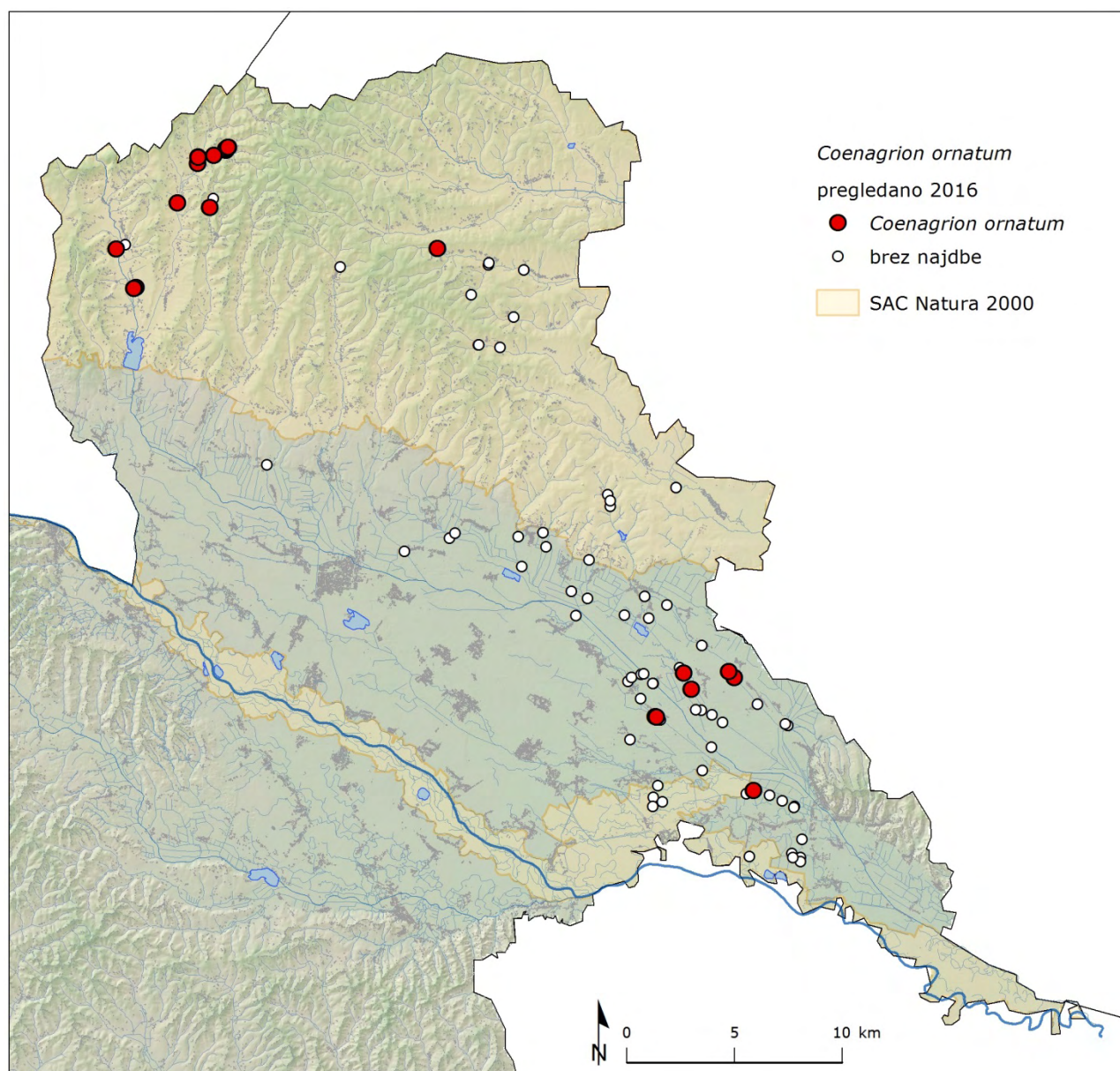
V osmih terenskih dnevih med 26. 05. 2016 in 25. 06. 2016 smo pregledali 91 lokalitet, na katerih smo naredili 105 popisov, namenjenih iskanju koščičnega škratca. Iskano vrsto smo popisali 28-krat na 23 lokalitetah. Nekaj lokalitet smo obiskali večkrat, ker smo preverjali, ali je vrsta še prisotna in kakšne so spremembe v številčnosti, kar je bilo pomembno predvsem po vmesnih neurjih. Vse lokalitete z najdbami, datumi obiskov ter popisanimi koščičnimi škratci so v tabeli 1 ter skupaj z lokalitetami brez najdb koščičnega škratca prikazane na sliki 3. Celotni popisi so v podatkovni zbirki, kjer je še dodatnih 5 popisov stoječih vod, ki smo jih pregledali v bližini popisnih mest koščičnega škratca, hkrati pa smo si s popisom ustvarili dodatno mnenje o trenutnem splošnem stanju favne kačjih pastirjev na območju.

Tabela 1: Lokalitete z najdenim koščičnim škratcem (*Coenagrion ornatum*), datumom najdbe ter številom ter obliko osebkov in razdelitvijo na obravnavana območja.

Kraj, Najkraj: občina in najbližje naselje; **Točna lokaliteta:** prostorski opis lokalitete; **X, Y:** koordinate v projekciji D-48 (Gauss-Kruger); **Datum:** datum popisa; **Najdbe:** število popisanih osebkov koščičnega škratca po značilnih oblikah: ♂: št. samcev, ♀: št. samic, kop: št. kopol (kolesljev) ali tandemov (parčkov), ov: št. ovipozicij (parov med odlaganjem jajčec); **barva** označuje lokalitete, ki so znotraj POO Goričko (zeleno) ter območja okoli Radmožancev (modro).

Kraj	Najkraj	Točna lokaliteta	X	Y	Datum	Najdbe
Kuzma	Dolič	Potok Škaperjeva graba pri zaselku Spodnji Dolič	583607	188504	16.6.2016	6 ♂, 1 kop
Kuzma	Dolič	Potok Škaperjeva graba S ob cesti na V koncu vasi Dolič	584170	188742	16.6.2016 23.6.2016	16 ♂, 27 kop, 4 ov 9 ♂
Kuzma	Dolič	S pritok potoka Škaperjeva graba pred iztokom v vasi Dolič	584178	188810	16.6.2016 23.6.2016	22 ♂, 1 ♀, 35 kop, 2 ov 13 ♂
Kuzma	Dolič	S pritok potoka Škaperjeva graba J ob zaselku Snajder, SV od križišča na V koncu vasi Dolič	584269	188888	16.6.2016 23.6.2016	13 ♂, 1 ♀, 1 kop, 4 ov 8 ♂, 1 kop
Kuzma	Dolič	S ribnik ob zaselku Snajder, 100 m SV od križišča v vasi Dolič	584282	188891	16.6.2016	2 ♂, 4 kop
Kuzma	Dolič	J ribnik ob zaselku Snajder, 100 m SV od križišča v vasi Dolič	584269	188877	16.6.2016	1 ♂, 1 kop
Kuzma	Kuzma	Potok Lukaj ob cesti pri osnovni šoli na J koncu vasi Kuzma	582848	188121	16.6.2016	6 ♂, 4 kop
Kuzma	Kuzma	Potok Lukaj pri križišču v vasi Kuzma	582867	188426	16.6.2016	4 ♂, 3 ov
Kuzma	Kuzma	Kanal S ob cesti Kuzma-Dolič pred iztokom v potok Lukaj pri križišču v središču vasi Kuzma	582885	188416	16.6.2016	3 ♂, 1 ♀, 2 kop
Kuzma	Gornji Slaveči	Kanal ob cesti Z od mosta čez potok Lukaj proti zaselku Bracova Gasa	581919	186310	16.6.2016	6 ♂, 3 kop
Grad	Grad	Grački potok ob cesti pri odcepu za zaselek Gjerkeševa Graba	583416	186082	16.6.2016	3 ♂, 2 kop
Rogašovci	Pertoča	Kanal na polju med cesto in reko Ledavo Z od odcepa ceste Pertoča-Dolenji Slaveči	579889	182340	16.6.2016	1 ♂
Rogašovci	Pertoča	Reguliran potok na polju SZ ob odcepa ceste Pertoča-Dolenji Slaveči	579985	182382	16.6.2016	9 ♂, 1 ♀, 4 kop
Rogašovci	Sveti Jurij	Kanal J ob cesti Z pri mostu čez reko Ledavo v vasi Sveti Jurij	579075	184166	16.6.2016	1 ♂
Gornji Petrovci	Križevci	Kanal na travniku on potoku Mala Krka 350 m JZ od zaselka Pusta	593975	184179	16.6.2016	1 ♂, 1 ♀, 1 ov
Dobrovnik	Dobrovnik	Radmožanski kanal S ob gramoznici Dobrovnik	603609	166690	26.5.2016	1 ♂
Turnišče	Nedelica	Jarek za varovalno ograjo S ob avtocesti Beltinci-Pince, Z od mosta čez Črni potok J od zaselka Farkašovci	604082	162484	8.6.2016	2 ♂

Kraj	Najkraj	Točna lokaliteta	X	Y	Datum	Najdbe
Turnišče	Nedelica	Črni potok ob avtocesti Beltinci-Pince, J od zaselka Farkašovci	604131	162468	8.6.2016	5 ♂
Lendava	Radmožanci	Radmožanski kanal J od ceste in Dobrovniškega loga, Z od vasi Radmožanci	605406	164499	27.5.2016 30.5.2016	11 ♂, 2 kop 7 ♂, 1 kop
Lendava	Radmožanci	Radmožanski kanal Z od vasi Radmožanci, 900 m J od ceste Radmožanci-Turnišče	605760	163756	30.5.2016	11 ♂, 1 kop
Lendava	Genterovci	Potok Bukovnica (Bukovniški kanal) ob cesti Genterovci-Turnišče	607484	164567	30.5.2016	4 ♂
Lendava	Genterovci	Bukovniški kanal 150 m JZ od vasi Genterovci	607751	164290	27.5.2016 23.6.2016	4 ♂ 1 ♂
Lendava	Gornji Lakoš	Kanal na polju Pašnik 1,3 km S od vasi Gornji Lakoš, 300 m JJZ od iztoka potoka Libenica v potok Črnc	608644	159056	8.6.2016	1 ♂

Slika 3: Lokalitete popisov koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) z označenimi najdbami.

Terenske dneve smo opravili 26., 27. in 30. maja ter 8., 16., 23., 24. in 25. junija. S terenom smo začeli nekoliko kasneje od načrtovanega, ker je bilo vso prvo polovico maja vreme neprimerno.

Slika 4: Koščični škratca (*Coenagrion ornatum*) pri prepustu Črnega potoka pod avtocesto (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).

Velik del terenskega dela smo namenili območju okoli Radmožancev, ki je bilo predlagano leta 2010 (Šalamun in sod. 2010). Radmožanski kanal smo pregledali na več mestih severno in južno od gozda Dobrovniški log. Pri gramoznici Dobrovnik S ob Dobrovniškem logu smo našli samo enega samca, kanal v sedanjem stanju deluje manj primeren koščičnem škratcu. Še višje, JZ od Dobrovnika, je zelo zarastel z drevesi in grmovjem in popolnoma neprimeren. Drugače je južno ob Dobrovniškem logu, ob cesti Turnišče–Radmožanci. S ob ceste je kanal še v gozdu in osenčen. J od ceste je kanal med polji, konec maja je bila zahodna stran kanala pokošena, kar je očitno ustrezalo koščičnim škratcem, ki smo jih tu našli v dokaj velikem številu tik ob cesti ter naprej po kanalu južneje. Ob dveh obiskih konec maja smo vsakič popisali preko deset samcev ter vsakokrat tudi več kopul, kar skupaj z večjim številom osebkov kaže na verjeten razvoj na tem odseku (slika 12, 13). Koleslji so letali med rogozom na nekoliko bolj odprtih delih, medtem ko se je večina samcev zadrževala ob pokošenem robu kanala. Sam kanal je ob vzhodni strani skoraj v celoti obrasel z grmovjem, ki deloma raste tudi na zahodni strani, v kanalu je prav tako razvita višja vegetacija rogoza in podobno visokih rastlin, zato je odstranjevanje vegetacije nujno, sicer bo populacija v tem še ustreznem delu Radmožanskega kanala propadla, z verjetnimi negativnimi posledicami za celotno populacijo koščičnega škratca na Dobrovniškem in Lendavskem Dolinskem. Konec junija je bila zaraščenost kanala še večja, na prej pokošenem robu kanala so se razrasle koprive in koščičnega škratca nismo več našli.

Okoli Radmožanskega kanala med Dobrovniškim in Črnim logom smo pregledali še več lokalitet in potrdili koščične škratce na še dveh območjih. V Bukovniškem kanalu pri Genterovcih smo jih našli konec maja in tudi konec junija, ko jih drugje na Dolinskem nismo več uspeli najti. Na istem odseku so bili popisani že med raziskavo leta 2010 (Šalamun in sod. 2010). Na tem delu je kanal

dokaj ozek, dno pa manj muljasto kot v sosednjem Radmožanskem kanalu. Obraščča ga zgolj travna in zelnata vegetacija, lesnih rastlin ni (slika 5).

Zelo zanimive so najdbe ob avtocesti pri prepustu Črnega potoka in sosednjih kanalih. Prvič je bil koščični škratec naključno najden med obratovalnim monitoringom avtoceste za dvoživke (Lešnik in sod. 2013). Tokrat smo videli 7 samcev, kar glede na običajno majhna števila popisanih osebkov ni zanemarljivo. Zanimive so najdbe predvsem zato, ker so že v Polanskem logu, primeren dovolj osončen habitat z nizko vegetacijo pa je očitno nastal ob gradnji avtoceste.

Na drugih lokalitetah območja pri Radmožancih koščičnih škratcev nismo našli, kot tudi ne očitno primerne habitata. Radmožanski kanal je večinoma zelo obrasel, ob avtocesti je dokaj širok in s večjimi zaplatami blatnika bolj spominja na mrtvico. Bukovniški kanal je pri Banuti konec maja na prvi pogled izgledal obetavno, vendar nas je presenetila skoraj popolna odsotnost vseh vrst kačjih pastirjev. Črni potok je severneje okoli Nedelice ali suh ali popolnoma zarasel.

Stare lokalitete južneje, v Polanskem logu, so zarasle in neprimerne predvsem zato, ker jih je v veliki meri obrasel gozd. Na Lakoškem polju in polju Pašnik S od Gornjega Lakoša na Lendavskem Dolinskem je osončenih kanalov precej, vendar pogosto z malo vode, razmere se tudi hitro spreminjajo. Znana lokaliteta v bližini avtoceste pri Trimlinih je bila med sedanjim obiskom popolnoma suha, nova najdba osamljenega samca na polju Pašnik pa kaže zgolj na možnost še več podobnih najdb, medtem ko jedra populacije nismo odkrili. Izgleda, da je celotno Lendavsko Dolinsko odvisno od priliva osebkov s sosednjih območij, tako okolice Radmožancev kot tudi s Madžarske in Hrvaške. Verjetni koridorji so predvsem tekoče vode, Mura, Ledava ter pritoki Krke kot npr. potok Ajaš. V okolici Pinc koščičnega škratca tokrat nismo iskali, pogledali smo jih leta 2013 (IBE d.o.o. 2013), ko nismo našli ne vrste ne primernih habitatov.

Verjetne so tudi naselitve in najdbe posameznih osebkov v Polanskem logu, kjer je glavni problem prevelika zaraščenost kanalov, ob namenskem čiščenju nekaj odsekov je ponovna naselitev zelo verjetna, vendar zgolj če se stanje v okolici Radmožancev ne bo preveč poslabšalo. Tudi na tem območju je stopnja zaraščenosti precejšnja, zato je potreben načrt upravljanja. Ohranjati je treba osončene odseke kanalov ter hkrati zagotoviti zadosti ekstenzivnih travnatih in tudi grmovnih površin v okolici, kakršnih je v okolici Radmožancev več kot na Lendavskem Dolinskem ali zahodneje proti Murski Soboti.

Zahodno od Dobrovnika proti Moravskim Toplicam in Murski Soboti smo pregledali še več lokalitet, predvsem kanaliziranih potokov, ki pritečejo z Goričkega ter kanalov ob njih. Koščičnega škratca nismo našli nikjer. Pogosto so struge preraščene z visoko zelnato vegetacijo, tako da odprte vodne površine ni, več kanalov je bilo tudi suhih. Velikokrat smo prav v skoraj suhih kanalih z bujno zeljno vegetacijo našli edine redke osebke drugih vrst kačjih pastirjev, saj so v intenzivni kmetijski krajini edini ustrezni kopenski habitat za odrasle osebke.

Na območju Bukovniškega potoka pri Bukovnici tokrat nismo našli nobenega koščičnega škratca, Bukovniški potok je bil ali preveč osončen ali pa skrit med travno vegetacijo. Kljub temu mislimo, da je okolica Bukovnice še vedno primerno območje za koščičnega škratca, saj je potrebna samo košnja trave ob čemer je potrebno preprečiti zakrivanje struge s pokošeno travo. Ekstenzivnih travnatih površin v okolici je precej. Pregledali smo tudi kanal pri vasi Kobilje, ki je bil že maja skoraj suh.

Severneje na Goričko smo šli zaradi dveh naključnih najdb med popisi dnevnih metuljev in negozdnih habitatnih tipov med projektom »Harmonija v krajini« (Zakšek in sod. 2012, Trčak in sod. 2012). V potočku ob vlažnem travniku v povirju Male Krke pri Križevcih smo potrdili najdbo dveh kolesljev leta 2012, tokrat smo našli samca in samico, ki je glede na blaten zadek že odlagala jajčeca. Glede na majhnost habitata večja populacija ni verjetna, vendar ji očitno zaenkrat uspe obstati. Pregledali smo še nekaj potencialnih območij, kjer je bil kot ob Mali Krki popisani munec

(*Eriophorum* sp.), vendar nikjer nismo našli podobnih pogojev z odprto, počasi tekočo vodo in nizko vegetacijo.

Največje presenečenje je najdba velike in močne populacije na SZ Goričkem, v povirju potoka Lukaj ter ob zgornjem toku reke Ledave. Najverjetneje so bili dosedanji odonatološki tereni tu v neprimernem obdobju oziroma smo iskali druge vrste, npr. velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*), ki živi v istih potokih, vendar na osenčenih gozdnih odsekih (Kotarac in sod. 2006). Možno je tudi, da so se v zadnjem desetletju populacije koščičnega škratca povečale in razširile. Največ osebkov in veliko število kopul smo popisali v vasi Dolič ob potoku Škaperjeva graba in pritoku, ter ob potoku Lukaj nad vasjo Kuzma. Zaradi razveseljive najdbe smo pregledali še več lokalitet južneje ob Lukaju, zahodno okoli zgornjega toka Ledave ter ob Grajskem potoku in povsod našli koščične škratce. Populacija je očitno dovolj velika, da smo našli posamezne samce na tudi manj primernih jarkih, ki so poleti gotovo veliko časa popolnoma suhi.

Slika 5: Kanal Bukovnica pri vasi Genterovci (foto: A. Šalamun, 23. 06. 2016).

Slika 6: Prepust Črnega potoka pod avtocesto (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).

Slika 7: Kanal na polju Pašnik (foto: A. Šalamun, 08. 06. 2016).

Slika 8: Potok Lukaj ob cesti pri osnovni šoli na J koncu vasi Kuzma (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).

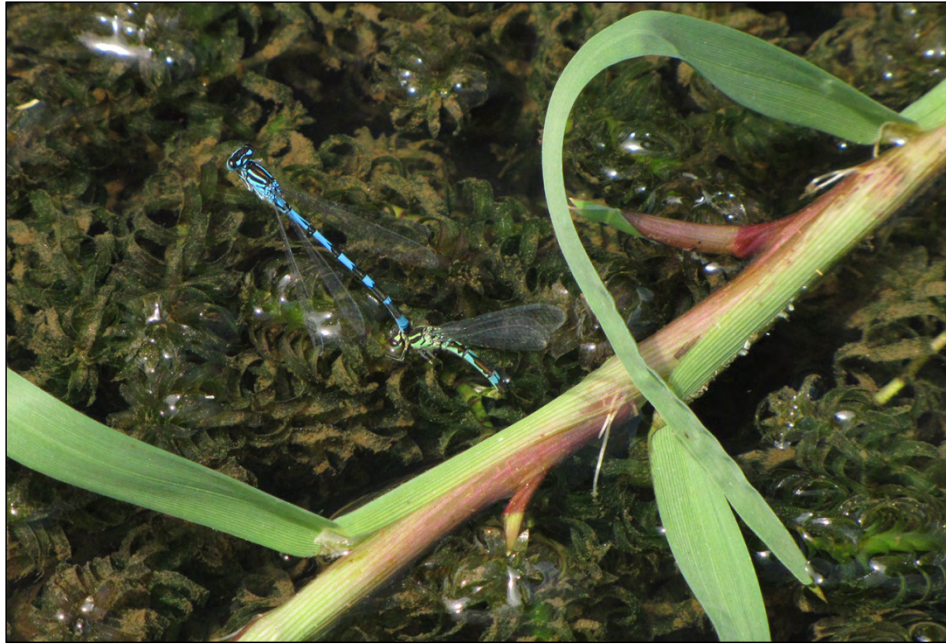
Slika 9: Kanal na travniku ob potoku Mala Krka JZ od zaselka Pusta (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).

3.1 Povezanost populacij s širšo okolico

Najočitnejša je povezava med populacijami na zahodnem Goričkem v dolini Ledave in Lukaja s populacijami v Avstriji ob Rabi ter bližnjih pritokih Mure, razdalje so okoli 10 kilometrov med znanimi lokalitetami, s povezavo po izvirnem delu Ledave, ki je bila med analizo primernih območij na Avstrijskem Štajerskem ocenjena kot zelo verjeten habitat. Poleg tega so najdbe v pritokih Mure v Natura 2000 območju *SAC AT2230000 Teile des südoststeirischen Hügellandes inklusive Höll und Grabenlandbäche*, za katerega je predlagana vključitev koščičnega škratca med kvalifikacijske vrste. Omenjeno območje se pri Kramarovcih stika s POO Goričko. Poleg tega je predlagano novo Natura 2000 območje ob reki Rabi s pritoki okoli krajev Feldbach in Fehring (Borinje) (Holzinger2014).

Za Madžarsko smo uspeli dobiti nekoliko manj informacij o pojavljanju koščičnega škratca v bližini državne meje, vendar pa je glede na Evropski atlas kačjih pastirjev (Boudot & Kalkman 2015) prisoten v celotnem obmejnem območju (UTM kvadrati 50×50 km), dva internetna vira s podatki do leta 2007 (HU1, HU2) pa ga navajata za dva kvadrata 10×10 ob meji med krajema Lenti na jugu in Zalalovo na severu. Verjetno se podatki nanašajo na podatke z reke Krke, okoli katere je od sotočja z Malo Krko, obe izvirata na Goričkem, Natura 2000 območje *SAC HUBF20044 Kerka mente* s koščičnim škratcem kot kvalifikacijsko vrsto (EU1). Območje Kerka mente sega do tromeje s Hrvaško, kjer se Krka izliva v reko Muro, v Natura 2000 območju *SCI HR2000364 Mura* je koščični škratec prav tako kvalifikacijska vrsta (EU1). Zelo velika populacija koščičnega škratca v Međimurju na Hrvaškem je bila opazovana leta 2015 v trikotniku med Muro in Dravo, predvsem ob akumulaciji Dubrava (Kotarac in sod. 2016). Razdalja je nekoliko večja, vendar pa je povsem verjeten povezovalni koridor po reki Muri, predvsem upoštevajoč pogoste rečne vzgornike.

Proti jugu v Sloveniji je znanih najdb malo, do južne polovice države, kjer so z izjemo Drave vsa ostala Natura 2000 območja za koščičnega škratca, so znane zgolj posamične najdbe (Šalamun in sod. 2010, CKFF 2016). Vsekakor bi bila genetska analiza sorodnosti slovenskih populacij s primerjavo z objemnimi populacijami zelo zanimiva. Še pred tem pa je potrebna celovita vseslovenska raziskava koščičnega škratca, saj je dovršen del podatkov sedaj star že 15 ali 20 let, monitoring pa se, tako kot za ostale vrste kačjih pastirjev z *Direktive o habitatih*, ne izvaja.

Slika 10: Samec in samica koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) med odlaganjem jajčec – potok Lukaj, Kuzma (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).

3.2 Predlog dodatnih območij za vključitev v omrežje Natura 2000

3.2.1 Goričko

Glede na številne najdbe koščičnega škratca v zgornjem toku potoka Ledava s pritoki, povirju potoka Lukaj, predvsem potoka Škaperjeva graba, ter v Graškem potoku v zahodnem delu Goričkega in v povirju potoka Mala Krka pri Križevcih, predlagamo, da se koščični škratec doda kot kvalifikacijska vrsta za območje POO SI3000221 Goričko. Celotno zahodno Goričko ob zgornjem toku Ledave in Lukaja je po trenutno razpoložljivih podatkih eno boljših v Sloveniji. Glede na bližnje najdbe v Avstriji v pritokih Mure nekaj km zahodno ter v porečju Rabe, prav tako oddaljene le nekaj kilometrov (Holzinger 2014), so populacije omenjenih območij zelo verjetno povezane. Čeprav v tokratni raziskavi koščični škratec ob potoku Bukovnica ni bil najden, so nove in ponovne najdbe verjetne tudi na jugovzhodu Goričkega. V tabeli 1 so najdbe z Goričkega označene z zeleno. Podatki za izpolnitev obrazca SDF za koščičnega škratca v POO SI3000221 Goričko so v tabeli 2.

Tabela 2: Opredelitev kriterijev za izpolnitev obrazca SDF (Standard Data Form) za koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v POO SI3000221 Goričko.

	POPULATION	SITE ASSESSMENT			
Region	Resident	Population	Conservation	Isolation	Global
Continental	R	A	B	C	A

Slika 11: Potok Škaperjeva graba v vasi Dolič (foto: A. Šalamun, 16. 06. 2016).

3.2.2 Radmožanci

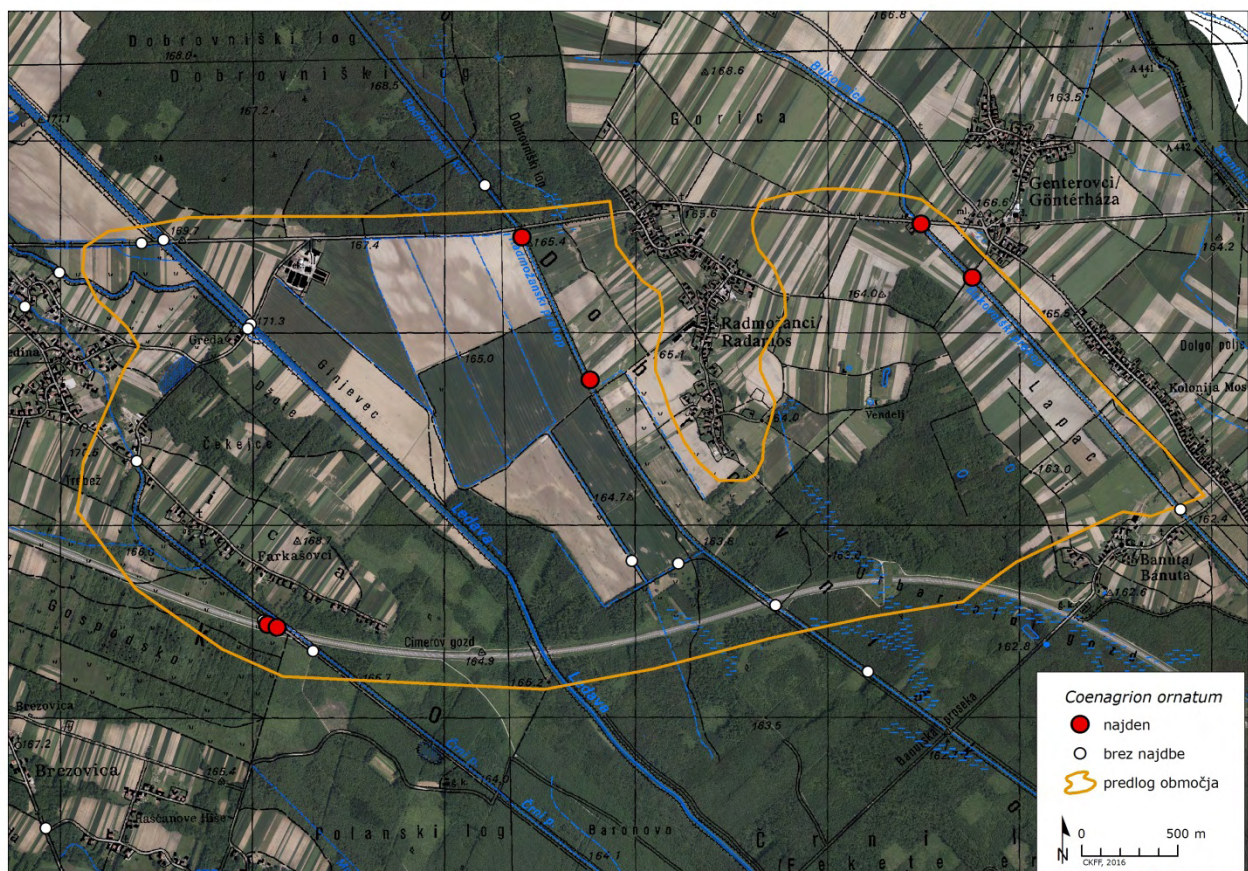
Na območju Radmožanskega kanala, Bukovniškega potoka oz. kanala ter Črnega potoka med Dobrovniškim logom in Polanskim logom smo našli največje število osebkov na Dolinskem. Predvsem na Radmožanskem kanalu je bil koščični škratca najden ponovno, v letih 1997 (Kotarac 1997), 2010 (Šalamun in sod. 2010) in sedaj, kar kljub dokaj neugodnem stanju kanala ter celotnega območja kaže na še vedno obstoječo in vsaj zaenkrat viabilno populacijo. Radmožanski kanal skupaj z okoliškimi vodotoki Bukovniškim potokom oz. kanalom ter Črnim potokom predlagamo za vključitev v omrežje Natura 2000 (slika 13). Z določitvijo mej predloga območja smo imeli precej težav, saj vključuje zgolj krajše odseke treh vodotokov, na katerih se lahko razmere hitro spremenijo. Hkrati pa je mogoče s primernimi, dokaj enostavnimi, ukrepi narediti primerne habitate tudi na drugih delih istih vodotokov. Zato se lahko meje območja spremenijo, pomembno je, da so odseki kanalov z znanimi lokalitetami znotraj lahko tudi več varstvenih območij. Podatki za izpolnitev obrazca SDF za koščičnega škratca v predlaganem območju Radmožanci so v tabeli 3. V tabeli 1 so najdbe označene z modro.

Tabela 3: Opredelitev kriterijev za izpolnitev obrazca SDF (Standard Data Form) za koščičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) v predlaganem območju Radmožanci.

	POPULATION	SITE ASSESSMENT			
Region	Resident	Population	Conservation	Isolation	Global
Continental	R	B	B	C	B

Slika 12: Radmožanski kanal zahodno od vasi Radmožanci (foto: A. Šalamun, 30. 05. 2016).

Slika 13: Lokalizacije košičnega škratca (*Coenagrion ornatum*) na območju, ki ga predlagamo za vključitev v omrežje Natura 2000.

4. VIRI IN LITERATURA

- Boudot, J.-P. & V. J. Kalkman (ur.), 2015. Atlas of the European dragonflies and damselflies. KNNV publishing, the Netherlands. 381 str.
- CKFF, 2016. Podatkovna zbirka Centra za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. (stanje 01. 05. 2016)
- Holzinger, W., P. Zimmermann, R. Payandeh & S. Payandeh, 2014. Bestandssituation der Vogel-Azurjungfer *Coenagrion ornatum* (Selýs, 1850) in der Steiermark und Vorschläge zur Ausweisung von Schutzgebieten. ÖKOTEAM - Institut für Tierökologie und Naturraumplanung. 47 str.
- IBE d.o.o., 2013. Okoljsko poročilo za prenosni plinovod M9 Lendava–Kidričevo. IBE, d.o.o. Ljubljana. November 2013. [Naročnik: Plinovodi d.o.o.]
- Kotarac, M., 1997. Kačji pastirji (Odonata). V: Pobjlšaj, K. (ur.), Poročilo "Presoja vplivov na okolje za AC odsek Cogetinci–Radmožanci za floro in vegetacijo, favno ter biotope", Priloga 9 [10 str.], Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- Kotarac, M. & A. Šalamun, 1999. Kačji pastirji (Odonata). V: Pobjlšaj, K. (ur.), Presoja vplivov na okolje za načrtovano golf igrišče Radenci – flora, favna in habitati, str. 32–38, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- Kotarac, M., A. Šalamun, M. Govedič & M. Podgorelec, 2006. Popis velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*) s predlogom conacije Natura 2000 območja Goričko (SI3000221). Zasnova conacij izbranih Natura 2000 območij (7174201-01-01-0002) (Phare čezmejno sodelovanje Slovenija-Avstrija 2003). Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 31 str., digitalne priloge.
- Kotarac, M., A. Šalamun & M. Vilenica, 2016. Final report for the taxonomic group Odonata. V: Mesić, Z. (ur.), EU Natura 2000 Integration Project: Field research and laboratory processing for collecting new inventory data for taxonomic groups: Actinopterygii and Cephalaspidomorphi, Amphibia and Reptilia, Aves, Chiroptera, Decapoda, Lepidoptera, Odonata, Plecoptera, Trichoptera, [39 str.], Oikon, Zagreb.
- Lešnik, A., M. Cipot, M. Podgorelec, M. Govedič & K. Pobjlšaj, 2013. Monitoring dvoživk v času obratovanja na odseku AC Beltinci–Lendava 2010–2012. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 97 str. [Naročnik: Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine, Ljubljana.]
- Šalamun, A., M. Podgorelec & M. Kotarac, 2010. Dopolnitev predloga območij za vključitev v omrežje Natura 2000 – kačji pastirji (Odonata): koščični škratec (*Coenagrion ornatum*). Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 34 str. [Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor RS.]
- Šalamun, A., M. Podgorelec & M. Kotarac, 2015. Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata) in njihovih habitatov ob reki Muri. V: Govedič, M., A. Lešnik & M. Kotarac (ur.), Inventarizacija favne območja reke Mure (končno poročilo), str. 150–190, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- Trčak, B., M. Podgorelec, D. Erjavec, M. Govedič & A. Šalamun, 2012. Kartiranje negozdnih habitatnih tipov vzhodnega dela Krajinskega parka Goričko v letih 2010–2012. Končno poročilo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 134 str., pril. [Naročnik: Javni zavod Krajinski park Goričko.]
- Zakšek, B., M. Govedič, N. Kogovšek, F. Rebeušek, A. Šalamun & R. Verovnik 2012. Kartiranje dnevnih metuljev v Krajinskem parku Goričko v letih 2010 in 2011. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 141 str. [Naročnik: Javni zavod Krajinski park Goričko.]

Internetni viri:

- HU1. http://www.termesztudvelem.hu/_user/downloads/n2k_jelentes/PDF_adatlap_es_terkep_fajonkent/Coenagrion_ornatum.pdf
- HU2. Nature Conservation Information System. <http://geo.kvvm.hu>
- EU1. <http://natura2000.eea.europa.eu/>